

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVII) — Nr. 419

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 12 iunie 2015

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 196 din 31 martie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 raportat la art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității	2–4
Decizia nr. 208 din 31 martie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România	5–7
Decizia nr. 361 din 7 mai 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218—222 și art. 241 alin. (1 ¹) lit. a) din Codul de procedură penală	8–14
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
722. — Ordin al ministrului transporturilor pentru publicarea acceptării amendamentelor la partea B din Codul internațional din 2008 privind stabilitatea navei în starea intactă (Codul IS din 2008), adoptate de Comitetul de siguranță maritimă al Organizației Maritime Internaționale prin Rezoluția MSC.319(89) din 20 mai 2011	14–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 196****din 31 martie 2015****referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 raportat la art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității**

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 raportat la art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Paul Savu în Dosarul nr. 2.577/2/2014 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 957D/2014 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal răspunde, pentru partea Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, consilierul juridic Mihaela Jugaru, cu delegație depusă la dosar. Lipsește autorul excepției de neconstituționalitate. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate. Invocând Decizia Curții Constituționale nr. 980 din 25 iunie 2009, precizează că situația diferită a persoanelor vizate de ipoteza art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 justifică o reglementare diferită, astfel încât nu poate fi reținută încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 672 din 26 iunie 2012, și de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate a celorlalte prevederi criticate din același act normativ, sens în care invocă deciziile Curții Constituționale nr. 980 din 25 iunie 2009 și nr. 211 din 13 martie 2012.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 2 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 2.577/2/2014, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 raportat la art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității**. Excepția a fost ridicată de Paul Savu într-o cauză având ca obiect o acțiune în constatarea calității de colaborator al Securității.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că prevederile de lege criticate discriminează și defavorizează nejustificat anumite categorii de persoane (profesii, demnități, funcții), deoarece numai în cazul acestora se poate reține calitatea de colaborator al Securității.

Mai mult, discriminarea este realizată uneori chiar în cadrul aceleiași categorii de persoane. Astfel, de exemplu, calitatea de colaborator al Securității poate fi reținută numai pentru ierarhii și șefii cultelor religioase recunoscute de lege, până la nivel de preot inclusiv, precum și asimilații lor de la parohiile din țară și din străinătate, nu și pentru alte persoane din același domeniu, precum ierarhii și șefii cultelor religioase nerecunoscute de lege încă, asociațiile religioase, ori pentru medicii psihiatri, anatomo-patologi și legiști, nu și pentru medicii care au altă specialitate.

7. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că se impune respingerea excepției, întrucât dispozițiile criticate au o rațiune bine determinată față de scopul declarat al actului normativ de a institui o formă de continuare într-un mecanism nou, a procesului de deoalare a activităților exercitate de regimul comunist.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile art. 3 raportate la art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt constituționale, sens în care arată că acțiunea în constatarea calității de lucrător/colaborator al Securității este introdusă la o instanță de judecată a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs, potrivit art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, aceasta constituind o garanție a aplicării principiului prevăzut de art. 21 alin. (3) din Constituție și de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Soluționarea recursului revine, de asemenea, unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, competentă a se pronunța cu privire la legalitatea hotărârii judecătorești și a sancționa un eventual abuz în ceea ce privește constatarea colaborării cu organele Securității. Invocă deciziile Curții Constituționale nr. 1.483 din 10 noiembrie 2009, nr. 1.377 din 26 octombrie 2010, nr. 1.415 din 20 octombrie 2011, nr. 455 din 8 mai 2012, nr. 912 din 1 noiembrie 2012 și nr. 159 din 12 martie 2013.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 3 raportate la cele ale art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 10 martie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2008. Prevederile de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 2 lit. b): „În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

[...]

b) *colaborator al Securității* — persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor;”;

— Art. 3: „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții:

a) Președintele României;

b) deputat sau senator în Parlamentul României, membru în Parlamentul European;

c) membru al Guvernului, secretar de stat, subsecretar de stat, secretar general, secretar general adjunct din Guvern și din ministere, director în minister și asimilați ai acestor funcții, Comisar European;

d) secretarii generali și secretarii generali adjuncți ai Camerelor Parlamentului, directorii departamentelor celor două Camere, consilierii prezidențiali și de stat;

e) prefectii, subprefecții, secretarii generali ai consiliilor județene, secretarul general al Consiliului General al Municipiului București;

f) directori în prefectură, conducătorii serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale, organizate la nivel local;

g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali;

h) directorul și adjuncții acestuia în cadrul Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale, precum și șeful și adjuncții acestuia în cadrul structurilor județene ale Serviciului Român de Informații și ale Serviciului de Telecomunicații Speciale;

h1) candidații pentru Consiliul Național pentru Studiul Arhivelor Securității;

i) personalul diplomatic și consular;

j) Avocatul Poporului și adjuncții acestuia;

k) membrii în Consiliul Național al Audiovizualului;

l) judecătorii și magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv cei din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și ai Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, judecătorii, procurorii și prim-grefierii de la instanțele și parchetele civile și militare;

m) personalul cu funcții de conducere, cu excepția celui prevăzut la lit. c), din Ministerul Internelor și Reformei Administrative, precum și ceilalți ofițeri și subofițeri/agenți din Ministerul Internelor și Reformei Administrative;

n) președintele, vicepreședintele și consilierii de conturi din cadrul Curții de Conturi; persoanele cu funcții de conducere, la nivel național și județean, în Garda Financiară și în organele vamale;

o) președintele și președintele de secție la Consiliul Legislativ, membrii Consiliului Legislativ, ai Consiliului Național de Integritate, președintele și vicepreședintele Agenției Naționale de Integritate, persoanele cu funcții de conducere din Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului și din Agenția Națională a Funcționarilor Publici, președinții și membrii Consiliului Concurenței, ai Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, ai Institutului Național de Statistică și ai Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;

p) membru în consiliile de administrație ale societăților publice de radio și de televiziune, acționar, administrator, director, redactor-șef, redactor în serviciile publice ori private de televiziune, radio sau presa scrisă, analiștii politici și asimilații acestora;

q) guvernatorul Băncii Naționale a României, președinte, vicepreședinte de bancă și membrii consiliului de administrație din sectorul bancar;

r) membru, membru corespondent, membru de onoare sau secretar general al Academiei Române ori, după caz, secretar al academiilor de ramură;

s) rectorul, prorectorul, secretarul științific al senatului universitar, decanul, prodecanul, secretarul științific de facultate și șefii de catedră din instituțiile de învățământ superior de stat și private;

ș) inspector general sau adjunct, inspector de specialitate al inspectoratului școlar județean, director de liceu ori de grup școlar, precum și director în instituțiile de cultură, la nivel național, județean, municipal și local;

t) președinte, vicepreședinte, secretar general și ceilalți membri ai organelor de conducere statutare ale partidelor politice, la nivel național, județean și local, sau ai unei organizații neguvernamentale și asimilații acestor funcții;

ț) personalul militar și civil cu funcții de conducere, cu excepția celui prevăzut la lit. c), din Ministerul Apărării și din statele majore ale categoriilor de forțe ale armatei, conform nomenclatoarelor de funcții, precum și comandanții de unități sau echivalente;

u) ierarhii și șefii cultelor religioase recunoscute de lege, până la nivel de preot inclusiv, precum și asimilații lor de la parohiile din țară și din străinătate, la cererea reprezentanților cultului religios de care aceștia aparțin;

v) președinte, vicepreședinte și secretar general de organizații patronale și sindicale reprezentative la nivel național și asimilații acestor funcții, precum și ceilalți membri ai conducerilor executive respective;

w) director al direcției de poștă și telecomunicații, șefi de serviciu de poștă și de telecomunicații, șefi de centrală telefonică;

x) persoanele cu funcție de conducere din direcțiile sanitare județene, din direcțiile județene de sănătate publică și a municipiului București, din Colegiul Medicilor din România, din casele de asigurări de sănătate, directorii de spitale, precum și medicii psihiatri, anatomo-patologi și legiști;

y) persoanele cu funcții de conducere, inclusiv membru al consiliului de administrație în regii autonome, companii și societăți naționale, societăți comerciale având ca obiect activități de interes public sau strategic, precum și membrii conducerii fundațiilor, asociațiilor și filialelor care activează pe teritoriul României, inclusiv fondatorii acestora;

z) persoanele care dețin titlul de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989.”

13. În opinia autorului excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 21 privind accesul liber la justiție.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 8 august 2012, a admis, în parte, excepția de neconstituționalitate ridicată și a constatat că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” din cuprinsul art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt neconstituționale. În aceste condiții, sunt incidente dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010, potrivit căroră „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”. Ca atare, excepția cu acest obiect urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

15. Referitor la celelalte prevederi de lege care formează obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că acestea au mai fost supuse controlului de constituționalitate, prin prisma unor critici de neconstituționalitate, în esență, similare (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 980 din 25 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 572 din 17 august 2009, Decizia nr. 919 din 23 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 14 octombrie 2009, Decizia nr. 1.338 din 22 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 24 decembrie 2009, Decizia nr. 1.484 din 10 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 23 noiembrie 2009, Decizia nr. 1.667 din 15 decembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 25 februarie 2010, Decizia nr. 953 din 12 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 21 septembrie 2011, Decizia nr. 211 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 362 din 29 mai 2012, Decizia nr. 848 din 18 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 829 din 10 decembrie 2012).

16. Astfel, Curtea a reținut, spre exemplu, că, în temeiul art. 3 lit. u) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, constatarea calității de colaborator al Securității presupune o procedură mai complexă pentru ierarhii și șefii cultelor religioase recunoscute de lege, până la nivel de preot inclusiv, precum și asimilații lor de la parohiile din țară și din străinătate, întrucât se poate face numai în urma demersurilor reprezentanților cultului religios de care aceștia aparțin, ceea ce nu este de natură să conducă la concluzia că se încalcă art. 16 din Constituție, având în vedere situația diferită a acestor persoane, situație ce a determinat o reglementare diferită.

17. În același timp, situația diferită a persoanelor care îndeplinesc funcțiile prevăzute de lege sau au calitățile prevăzute de aceasta presupune aplicarea unui tratament juridic

diferențiat, justificat de statutul acestora și de impactul pe care aceste funcții îl au în societatea românească actuală, preocupată de aflarea adevărului istoric, în spiritul idealurilor Revoluției din decembrie 1989, evocate prin art. 1 alin. (3) din Constituție.

18. De asemenea, Curtea reține că stabilirea categoriilor de funcții și persoane vizate de prevederile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 reprezintă expresia opțiunii legiuitorului preocupat de deconspirarea, prin consemnarea publică, a acestor persoane, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Ca atare, în raport de criticile formulate, Curtea constată că prevederile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 nu încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție privind principiul egalității în drepturi, care nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune un tratament juridic identic numai în situații egale, în timp ce situațiile în mod obiectiv diferite justifică un tratament diferit.

20. Cât privește critica de neconstituționalitate formulată în raport de art. 21 din Constituție, Curtea nu a reținut încălcarea normelor constituționale privind accesul liber la justiție, în condițiile în care acțiunea în constatarea calității de colaborator al Securității este introdusă la o instanță de judecată a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs. Așadar, în condiții de independență și imparțialitate, instanța de judecată competentă este cea care, în urma administrării întregului probatoriu în cauză, pronunță soluția de constatare a calității de colaborator al Securității. Procedura de judecată respectă principiile fundamentale privind oralitatea, contradictorialitatea, publicitatea și dreptul la apărare, părțile beneficiind de posibilitatea de a uza de garanțiile prevăzute de legea procesual civilă pentru a-și susține poziția asupra problemelor de fapt și de drept.

21. De asemenea, Curtea a mai reținut că aprecierea întrunirii cumulative a condițiilor prevăzute de lege pentru constatarea calității de colaborator al Securității revine instanței judecătorești — Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București. Asemenea aspecte reprezintă, așadar, probleme ce țin exclusiv de interpretarea și aplicarea legii, fiind de competența instanței judecătorești, iar nu a Curții Constituționale, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 27 din 5 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 150 din 21 martie 2013).

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Paul Savu în Dosarul nr. 2.577/2014 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art. 3 raportat la celelalte prevederi cuprinse în art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 martie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 208

din 31 martie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, excepție ridicată de Alexandra Ropotă în Dosarul nr. 1.762/89/2014 și de Nicoleta Judeanu în Dosarul nr. 1.764/89/2014, dosare ale Tribunalului Vaslui — Secția civilă și care formează obiectul dosarelor conexe nr. 826D/2014 și nr. 827D/2014 ale Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința din 17 martie 2015, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, Simona Ricu, și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 31 martie 2015, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

3. Prin încheierile din 4 septembrie 2014, pronunțate în dosarele nr. 1.762/89/2014 și nr. 1.764/89/2014, **Tribunalul Vaslui — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România.** Excepția a fost ridicată de contestatoarele Alexandra Ropotă și Nicoleta Judeanu în cauze având ca obiect soluționarea cererilor de anulare a unor acte — litigii de muncă.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii susțin că, în succesiunea în timp a actelor normative privind condițiile de pensionare în domeniul medical, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008, în vigoare din 24 noiembrie

2008, prevedea la art. 22 alin. (4) că „*Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali se pensionează la vârsta de 65 de ani, indiferent de sex*”. La 24 aprilie 2014 a intrat în vigoare Legea nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, care a modificat art. 22 alin. (4) menționat mai sus și, în consecință, a determinat aplicarea regulilor generale în materie de pensionare, astfel cum acestea sunt prevăzute de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Altfel spus, dacă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 prevedea posibilitatea prelungirii activității asistenților medicali și moașelor până la 65 de ani, Legea nr. 53/2014 menționează că vârsta de pensionare este cea standard prin raportare la dispozițiile de drept comun în materie de pensii publice.

5. La 15 mai 2014 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, care prevede la art. III revenirea la soluția legislativă cuprinsă în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008, în sensul că „*Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali se pensionează la vârsta de 65 de ani, indiferent de sex*”.

6. Prevederile Legii nr. 53/2014 și-au produs efectele doar „în perioada 24 aprilie 2014, data intrării în vigoare a legii”, și 15 mai 2014, data la care a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2014 care, în același sens cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008, prevedea posibilitatea pensionării la 65 de ani, indiferent de sex. Astfel, în perioada menționată, au fost aplicate regulile generale în materie de pensionare, prevăzute de Legea nr. 263/2010, care în anexa nr. 5 stabilește că persoanele născute în iulie 1954 se pensionează în mai 2014, adică la împlinirea vârstei de 59 de ani și 10 luni, dacă au un stagiul minim de cotizare de 14 ani și 8 luni.

7. Prin urmare, în perioada în care Legea nr. 53/2014 a produs efecte juridice, singurele persoane care au fost afectate au fost cele născute înainte de luna iulie 1954 inclusiv, care au fost nevoite să se pensionezeze, pe când persoanele născute în orice altă lună ulterioară au beneficiat în continuare de prevederile mai favorabile cuprinse în art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2014 care instituie aceeași soluție legislativă cu art. 22 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008.

8. În aceste condiții, s-a creat un dezechilibru între interesul general și imperativul protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, de natură să genereze o discriminare cu privire la persoanele născute înainte de luna iulie 1954 inclusiv, astfel

încât art. 16 din Constituție a fost încălcat. Tratatul discriminatoriu aplicat persoanelor născute în iulie 1954 nu își găsește o justificare rațională, mai ales în condițiile recunoscute ale deficitului major de personal de specialitate în domeniul medical.

9. Autorii mai susțin că măsura reducerii vârstei de pensionare prin Legea nr. 53/2014 încalcă principiul neretroactivității legii, sens în care sunt invocate deciziile Curții Constituționale nr. 375 din 6 iulie 2005, nr. 57 din 26 ianuarie 2006, și nr. 120 din 15 februarie 2007, potrivit cărora noile reglementări nu pot fi aplicate retroactiv, dispunând numai pentru viitor, fără a aduce atingere drepturilor legal câștigate.

10. În același timp, susțin că Legea nr. 53/2014 încalcă dispozițiile art. 45 din Constituție privind libertatea economică, deoarece prin prevederile legale criticate se creează cadrul obligării anumitor subiecte de drept — persoanele născute înainte de iulie 1954 să se retragă din activitate împotriva voinței lor, printr-o pensionare forțată. Or, în ipoteza unei pensionări forțate, scopul principal al activității economice desfășurate individual de personalul specializat din spitale este deturnat, cu consecința încălcării speranței legitime a subiectului de drept născut înainte de luna iulie 1954 la obținerea profitului personal.

11. **Tribunalul Vaslui — Secția civilă** consideră că prevederile Legii nr. 53/2014 sunt constituționale, chiar și pentru perioada cât acest act normativ a fost în vigoare și a produs efecte juridice.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile Legii nr. 53/2014 sunt constituționale, sens în care reține că legiuitorul are competența exclusivă să stabilească și să modifice, ori de câte ori apare această necesitate, condițiile și criteriile de acordare a pensiilor, modul de calcul și cuantumul acestora, având în vedere nevoia de a asigura un nivel de trai decent și dreptul la protecție socială, dar și posibilitățile economico-financiare existente în diferite intervale de timp. Referitor la existența unei discriminări cauzate de modificarea în timp a legilor, consideră că situația diferită în care se află cetățenii, în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. În plus, vârsta de pensionare prevăzută în actele normative care s-au succedat pe tot parcursul activității profesionale a unei persoane nu reprezintă un drept câștigat, așa încât este lipsită de temei și critica de neconstituționalitate raportată la dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile Legii nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 301 din 24 aprilie 2014.

17. Curtea reține că soluția legislativă criticată cuprinsă în Legea nr. 53/2014 a fost modificată substanțial prin art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 15 mai 2014.

18. Sub acest aspect, Curtea Constituțională precizează că, potrivit jurisprudenței sale, sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după abrogarea sau modificarea lor (a se vedea Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011). Așadar, în condițiile în care prevederile Legii nr. 53/2014 produc efecte juridice în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, Curtea urmează să se pronunțe asupra constituționalității Legii nr. 53/2014, care are următorul cuprins:

„Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144 din 28 octombrie 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2008, cu modificările ulterioare, cu următoarele modificări:

1. La articolul 22, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

«(4) Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali se pensionează conform reglementărilor în vigoare.»

2. La articolul 22, alineatul (5) se abrogă.»

Articolul 22 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 avea următorul cuprins: *„La cerere, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali se pot pensiona anticipat, la vârstele prevăzute de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, dacă îndeplinesc condițiile de stagiul de cotizare prevăzute de lege pentru pensia anticipată sau pentru pensia anticipată parțială”.*

19. În opinia autorilor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 45 privind libertatea economică.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, referitor la stabilirea condițiilor de pensionare, dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție acordă în exclusivitate legiuitorului atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a dreptului la pensie. În acest sens este, spre exemplu, Decizia nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007, Decizia nr. 518 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 22 ianuarie 2014. Această libertate de care se bucură legiuitorul în reglementarea dreptului la pensie este

limitată însă de obligația ca dispozițiile de lege adoptate să fie în deplin acord cu toate celelalte prevederi ale Constituției, așa cum este și art. 16, referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

21. Referitor la principiul constituțional al egalității în drepturi a cetățenilor, Curtea Constituțională a statuat în mod constant, în jurisprudența sa, că acesta presupune aplicarea unui tratament juridic identic persoanelor aflate în situații similare. Pe de altă parte însă acest principiu nu exclude instituirea unui tratament juridic diferențiat persoanelor aflate în situații diferite. În acest sens este, cu titlu de exemplu, Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994.

22. Aplicând aceste considerente de principiu în cauza de față, Curtea constată că prevederile de lege criticate, instituind condițiile de pensionare pentru asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali, se aplică în mod egal categoriilor vizate de ipoteza normei, fără privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare.

23. De asemenea, referitor la existența unei discriminări cauzate de modificarea în timp a legilor în materia pensionării personalului medical, Curtea reține că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. În acest sens, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 243 din 29 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 18 iunie 2014. În același timp, Curtea constată că nu constituie o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective faptul că, prin aplicarea în timp a unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate ca atare prin prisma propriilor lor interese subiective.

24. Distinct de acestea, Curtea observă că situația asistenților medicali generaliști, moașelor și asistenților medicali pensionați în perioada în care Legea nr. 53/2014 a produs efecte juridice a fost reglementată prin Legea nr. 140/2014 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 774 din 24 octombrie 2014. Astfel, potrivit articolului unic din Legea nr. 140/2014, „Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali pensionați în perioada 24 aprilie—15 mai 2014 care formulează cerere pentru desfășurarea activității în sistemul public de sănătate sunt exceptați de la aplicarea prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare” referitoare la încadrarea salariaților la instituțiile și autoritățile publice și la alte unități bugetare, numai prin concurs sau examen, după caz. În aceste situații, „contractul individual de muncă pe durată determinată se încheie până la împlinirea vârstei de 65 de ani de către asistenții medicali generaliști, moașe și asistenții medicali”.

25. Cu privire la principiul neretroactivității legii, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, că prerogativa legiuitorului de a stabili drepturile de asigurări sociale nu poate fi considerată ca o încălcare a principiului constituțional al neretroactivității legii civile, atât timp cât dispozițiile de lege se aplică de la data intrării lor în vigoare, pentru viitor.

26. Astfel, Curtea constată că soluția legislativă criticată se încadrează în libertatea de apreciere a legiuitorului referitoare la stabilirea criteriilor și condițiilor de pensionare a asistenților medicali generaliști, moașelor și asistenților medicali, fără să conțină elemente de neconstituționalitate care să conducă la încălcarea principiului neretroactivității legii, deoarece aceasta se aplică de la intrarea în vigoare a Legii nr. 53/2014, fără a dispune pentru trecut.

27. În final, Curtea nu poate reține nici pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 45 din Legea fundamentală, textele de lege criticate nefiind de natură să împiedice sau să limiteze accesul liber al persoanei la o activitate economică sau libera inițiativă, care se poate exercita prin prestarea activității în acele modalități prevăzute de lege. Libera inițiativă garantată de art. 45 din Constituție trebuie înțeleasă ca permițând desfășurarea diverselor activități economice în condițiile respectării tuturor exigențelor instituite de lege.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția ridicată de Alexandra Ropotă în Dosarul nr. 1.762/89/2014 și de Nicoleta Judeanu în Dosarul nr. 1.764/89/2014, dosare ale Tribunalului Vaslui — Secția civilă și constată că prevederile Legii nr. 53/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Vaslui — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 martie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 361

din 7 mai 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218—222 și art. 241 alin. (11) lit. a) din Codul de procedură penală

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procurorul Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218—222 și art. 241 alin. (11) lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Ala Hani Khalil Hassan în Dosarul nr. 445/42/2014 al Curții de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 228D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Se prezintă traducător autorizat pentru limba arabă, domnul Dalati Bassam.

3. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, susține că prevederile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens, arată că legiuitorul nu a prevăzut o durată maximă a arestului la domiciliu în camera preliminară și în cursul judecății în prima instanță, însă, spre deosebire de alte măsuri preventive care au fost declarate neconstituționale pentru aspectul nereglementării atât a termenelor, cât și a duratei maxime pentru care pot fi dispuse, în cazul măsurii preventive a arestului la domiciliu sunt prevăzute termenele pentru care se poate lua, cu posibilitatea prelungirii pentru același termen maxim. Deci durata nu este determinată, însă este determinabilă prin aritmetica termenelor stabilite, în funcție de contextul fiecărei cauze și ținând seama de dispozițiile legale, respectiv posibilitatea judecătorului de cameră preliminară ori a instanței de judecată de a dispune această măsură pentru o perioadă de 30 de zile, de a o prelungi pentru o perioadă tot de 30 de zile, iar, în măsura în care dosarul ajunge în fața acestor magistrați cu măsura arestului la domiciliu deja dispusă, obligația acestora de a verifica, în situația judecătorului de cameră preliminară din 30 în 30 de zile, iar în cazul judecătorului de fond din 60 în 60 de zile, această măsură preventivă. Aceste dispoziții legale care reprezintă obligații ale instanțelor și care vor funcționa automat, iar, în măsura în care nu vor funcționa, va interveni încetarea de drept a măsurii, coroborat cu durata stabilită a acestei măsuri, fac determinabilă durata pe care se poate lua această măsură preventivă. Din acest punct de vedere reprezentantul Ministerului Public apreciază că nu este încălcat dreptul la un proces echitabil. Cât privește dreptul la viața intimă, familială și privată și dreptul la învățătură, arată că magistrații pot, la solicitarea celor interesați, să dispună în cazul arestului

la domiciliu, posibilitatea părăsirii acestui domiciliu pentru urmarea unor cursuri, pregătirea profesională și altele, existând dispoziții legale exprese în acest sens. În fine, arată că, în camera preliminară, durata acesteia, potrivit dispozițiilor legale, este de maximum 60 de zile, în consecință, știind că o durată a arestului la domiciliu nu poate depăși 30 de zile, în condițiile unei durate procesuale de maximum 60 de zile, nu este dificil a se determina durata pe care se poate dispune această măsură în camera preliminară, așa încât susține că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din data de 5 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 445/42/2014, **Curtea de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, judecătorul de cameră preliminară, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 218—222 și art. 241 alin. (11) lit. a) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Ala Hani Khalil Hassan, în procedura de cameră preliminară, la termenul intermediar stabilit de către judecătorul de cameră preliminară pentru verificarea, din oficiu, a legalității și temeiniciei măsurilor preventive.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține că textele de lege criticate, prin faptul că nu stabilesc o durată maximă a arestului la domiciliu în procedura de cameră preliminară și de judecată în primă instanță, sunt contrare dispozițiilor constituționale referitoare la dreptul părților la un proces echitabil, la libertatea individuală, libera circulație, viața intimă, familială și privată, dreptul la învățătură, accesul la cultură și restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Astfel, prin neprecizarea duratei maxime pentru care se poate dispune măsura arestului la domiciliu, atât în procedura de cameră preliminară, cât și în cursul judecății, măsura preventivă tinde să devină o măsură executorie și, pe cale de consecință, dispozițiile art. 241 alin. (11) lit. a) din Codul de procedură penală sunt lipsite de previzibilitate și devin ineficiente, fapt de natură a determina încălcarea dreptului la un proces echitabil. De asemenea, prin posibilitatea de a dispune măsura preventivă pe o durată nelimitată în timp, se încalcă și accesul la învățătură al inculpatului, acesta neputându-și termina studiile de master.

6. **Curtea de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, judecătorul de cameră preliminară**, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens, arată că măsurile preventive sunt reținerea, controlul judiciar, controlul judiciar pe cauțiune, arestul la domiciliu și arestarea preventivă [art. 202 alin. (4) lit. a)—e) din Codul de procedură penală], în cazul arestului la domiciliu nefiind reglementate nici termenele și nici durata maximă pe care această măsură poate fi luată sau dispusă de judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, după sesizarea acesteia din urmă, prin rechizitoriu. În continuare, analizând

conținutul legal al instituției arestului la domiciliu, judecătorul de cameră preliminară apreciază că această măsură preventivă constituie o ingerință în dreptul fundamental la libertatea individuală, garantat de art. 23 din Constituție, constituind, în fapt, o măsură intruzivă ce poate afecta și alte drepturi și libertăți fundamentale, respectiv libera circulație, viața intimă, familială și privată [art. 221 alin. (1) și (2) lit. a) și b) din Codul de procedură penală], dreptul la învățătură, inclusiv prin învățământul superior și alte forme de instrucție și perfecționare, dreptul la muncă și protecția socială a muncii, libertatea economică și alte activități similare [art. 221 alin. (6) din Codul de procedură penală]. Consideră că ingerința analizată nu este proporțională cu cauza care a determinat-o, respectiv asigurarea instrucției penale, întrucât nu asigură un just echilibru între interesul public și cel individual, atâta timp cât poate fi dispusă pe o perioadă nelimitată în timp, deși, potrivit principiului proporționalității, reglementat de art. 53 din Constituție, restrângerea exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale are caracter excepțional, ceea ce implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar. În concluzie, consideră că neprecizarea unei durate maxime pentru care se poate dispune măsura arestului la domiciliu, în procedura de cameră preliminară, respectiv în cursul judecății, încalcă dispozițiile art. 21, art. 23, art. 25, art. 26, art. 32 și art. 53 din Constituție și, indirect, atrage ineficiența dispozițiilor art. 241 alin. (11) lit. a) din Codul de procedură penală ce reglementează cazurile în care se constată încetarea de drept a acestei măsuri preventive.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 218—222 și art. 241 alin. (11) lit. a) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

Art. 218: „*Condițiile generale de luare a măsurii arestului la domiciliu*

Art. 218. — (1) *Arestul la domiciliu se dispune de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 223 și luarea acestei măsuri este necesară și suficientă pentru realizarea unuia dintre scopurile prevăzute la art. 202 alin. (1).*

(2) *Aprecierea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1) se face ținându-se seama de gradul de pericol al infracțiunii, de scopul măsurii, de sănătatea, vârsta, situația familială și alte împrejurări privind persoana față de care se ia măsura.*

(3) *Măsura nu poate fi dispusă cu privire la inculpatul față de care există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit o infracțiune asupra unui membru de familie și cu privire la inculpatul care a fost anterior condamnat definitiv pentru infracțiunea de evadare.*

(4) *Persoanei față de care s-a dispus măsura arestului la domiciliu i se comunică, sub semnătură, în scris, drepturile prevăzute la art. 83, dreptul prevăzut la art. 210 alin. (1) și (2), dreptul de acces la asistență medicală de urgență, dreptul de a contesta măsura și dreptul de a solicita revocarea sau înlocuirea acestei măsuri cu o altă măsură preventivă, iar în cazul în care persoana nu poate ori refuză să semneze, se va încheia un proces-verbal.”*

Art. 219: „*Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de drepturi și libertăți*

Art. 219. — (1) *Judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în gradul acesteia în a cărei circumscripție se află locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală poate dispune, la propunerea motivată a procurorului, arestul la domiciliu al inculpatului.*

(2) *Procurorul înaintează judecătorului de drepturi și libertăți propunerea prevăzută la alin. (1) împreună cu dosarul cauzei.*

(3) *Judecătorul de drepturi și libertăți, sesizat conform alin. (1), fixează termen de soluționare în camera de consiliu în termen de 24 de ore de la înregistrarea propunerii și dispune citarea inculpatului.*

(4) *Neprezentarea inculpatului nu împiedică judecătorul de drepturi și libertăți să soluționeze propunerea înaintată de procuror.*

(5) *Judecătorul de drepturi și libertăți îl audiază pe inculpat atunci când acesta este prezent.*

(6) *Asistența juridică a inculpatului și participarea procurorului sunt obligatorii.*

(7) *Judecătorul de drepturi și libertăți admite sau respinge propunerea procurorului prin încheiere motivată.*

(8) *Dosarul cauzei se restituie organului de urmărire penală, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de formulare a contestației.*

(9) *Judecătorul de drepturi și libertăți care respinge propunerea de arestare preventivă a inculpatului poate dispune, prin aceeași încheiere, luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b) și c), dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege.”*

Art. 220: „*Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată*

Art. 220. — (1) *Judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată în fața căreia se află cauza poate dispune, prin încheiere, arestul la domiciliu al inculpatului, la cererea motivată a procurorului sau din oficiu.*

(2) *Judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, sesizată conform alin. (1), dispune citarea inculpatului. Audierea inculpatului este obligatorie dacă acesta se prezintă la termenul fixat.*

(3) *Asistența juridică a inculpatului și participarea procurorului sunt obligatorii.*

(4) *Dispozițiile art. 219 alin. (4), (7) și (9) se aplică în mod corespunzător.”*

Art. 221: „*Conținutul măsurii arestului la domiciliu*

Art. 221. — (1) *Măsura arestului la domiciliu constă în obligația impusă inculpatului, pe o perioadă determinată, de a nu părăsi imobilul unde locuiește, fără permisiunea organului judiciar care a dispus măsura sau în fața căruia se află cauza și de a se supune unor restricții stabilite de acesta.*

(2) *Pe durata arestului la domiciliu, inculpatul are următoarele obligații:*

a) *să se prezinte în fața organului de urmărire penală, a judecătorului de drepturi și libertăți, a judecătorului de cameră*

preliminară sau a instanței de judecată ori de câte ori este chemat;

b) să nu comunice cu persoana vătămată sau membrii de familie ai acesteia, cu alți participanți la comiterea infracțiunii, cu martorii ori experții, precum și cu alte persoane stabilite de organul judiciar.

(3) Judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată poate dispune ca pe durata arestului la domiciliu inculpatul să poarte permanent un sistem electronic de supraveghere.

(4) În cuprinsul încheierii prin care se dispune măsura sunt prevăzute în mod expres obligațiile pe care inculpatul trebuie să le respecte și i se atrage atenția că, în caz de încălcare cu rea-credință a măsurii sau a obligațiilor care îi revin, măsura arestului la domiciliu poate fi înlocuită cu măsura arestării preventive.

(5) Pe durata măsurii, inculpatul poate părăsi imobilul prevăzut la alin. (1) pentru prezentarea în fața organelor judiciare, la chemarea acestora.

(6) La cererea scrisă și motivată a inculpatului, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, prin încheiere, îi poate permite acestuia părăsirea imobilului pentru prezentarea la locul de muncă, la cursuri de învățământ sau de pregătire profesională ori la alte activități similare sau pentru procurarea mijloacelor esențiale de existență, precum și în alte situații temeinic justificate, pentru o perioadă determinată de timp, dacă acest lucru este necesar pentru realizarea unor drepturi ori interese legitime ale inculpatului.

(7) În cazuri urgente, pentru motive întemeiate, inculpatul poate părăsi imobilul, fără permisiunea judecătorului de drepturi și libertăți, a judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată, pe durata de timp strict necesară, informând imediat despre aceasta instituția, organul sau autoritatea desemnată cu supravegherea sa și organul judiciar care a luat măsura arestului la domiciliu ori în fața căruia se află cauza.

(8) Copia încheierii judecătorului de drepturi și libertăți, a judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată prin care s-a luat măsura arestului la domiciliu se comunică, de îndată, inculpatului și instituției, organului sau autorității desemnate cu supravegherea sa, organului de poliție în a cărei circumscripție locuiește acesta, serviciului public comunitar de evidență a persoanelor și organelor de frontieră.

(9) Instituția, organul sau autoritatea desemnate de organul judiciar care a dispus arestul la domiciliu verifică periodic respectarea măsurii și a obligațiilor de către inculpat, iar în cazul în care constată încălcări ale acestora, sesizează de îndată procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau instanța de judecată, în cursul judecății.

(10) Pentru supravegherea respectării măsurii arestului la domiciliu sau a obligațiilor impuse inculpatului pe durata acesteia, organul de poliție poate pătrunde în imobilul unde se execută măsura, fără învoirea inculpatului sau a persoanelor care locuiesc împreună cu acesta.

(11) În cazul în care inculpatul încalcă cu rea-credință măsura arestului la domiciliu sau obligațiile care îi revin ori există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară ori instanța de judecată, la cererea motivată a procurorului sau din oficiu, poate dispune înlocuirea arestului la domiciliu cu măsura arestării preventive, în condițiile prevăzute de lege."

Art. 222: „Durata arestului la domiciliu

Art. 222. — (1) În cursul urmăririi penale, arestul la domiciliu poate fi luat pe o durată de cel mult 30 de zile.

(2) Arestul la domiciliu poate fi prelungit, în cursul urmăririi penale, numai în caz de necesitate, dacă se mențin temeiurile care au determinat luarea măsurii sau au apărut temeiuri noi, fiecare prelungire neputând să depășească 30 de zile.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), prelungirea arestului la domiciliu poate fi dispusă de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală.

(4) Judecătorul de drepturi și libertăți este sesizat în vederea prelungirii măsurii de către procuror, prin propunere motivată, însoțită de dosarul cauzei, cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei acesteia.

(5) Judecătorul de drepturi și libertăți, sesizat potrivit alin. (4), fixează termen de soluționare a propunerii procurorului, în camera de consiliu, mai înainte de expirarea duratei arestului la domiciliu și dispune citarea inculpatului.

(6) Participarea procurorului este obligatorie.

(7) Judecătorul de drepturi și libertăți admite sau respinge propunerea procurorului prin încheiere motivată.

(8) Dosarul cauzei se restituie organului de urmărire penală, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului de formulare a contestației.

(9) Durata maximă a măsurii arestului la domiciliu, în cursul urmăririi penale, este de 180 de zile.

(10) Durata privării de libertate dispusă prin măsura arestului la domiciliu nu se ia în considerare pentru calculul duratei maxime a măsurii arestării preventive a inculpatului în cursul urmăririi penale.

(11) Dispozițiile art. 219 alin. (4)—(6) se aplică în mod corespunzător."

Art. 241 alin. (11) lit. a): „Încetarea de drept a măsurilor preventive [...]

(1) Arestarea preventivă și arestul la domiciliu încetează de drept:

a) în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății în primă instanță, la împlinirea duratei maxime prevăzute de lege;"

11. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 21 privind dreptul părților la un proces echitabil, art. 23 referitor la libertatea individuală, art. 25 privind libera circulație, art. 26 relativ la viața intimă, familială și privată, art. 32 referitor la dreptul la învățătură, art. 33 privind accesul la cultură și art. 53 relativ la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

12. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin rechizitoriul nr. 6/D/P/2012 emis la data de 30 mai 2014 de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — DIICOT — Biroul Teritorial Dâmbovița, alături de alți 27 de inculpați, persoane fizice, cetățeni români și cetățeni străini, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului, autor al excepției de neconstituționalitate, Ala Hani Khalil Hassan, plasat în arest la domiciliu. Cauza s-a înregistrat pe rolul Curții de Apel Ploiești sub nr. 445/42/2014 din data de 30 mai 2014, la data invocării excepției de neconstituționalitate dosarul aflându-se în procedura de cameră preliminară, în sensul că încheierea pronunțată în camera de consiliu la data de 27 octombrie 2014, prin care s-a dispus începerea judecății, nu a rămas definitivă, întrucât s-au formulat contestații cu privire la aceasta, în temeiul art. 347 din Codul de procedură penală, de

către o parte dintre inculpați, printre care și autorul excepției de neconstituționalitate. De asemenea, Curtea observă că durata arestului la domiciliu al autorului excepției de neconstituționalitate până la data termenului intermediar din 2 februarie 2015 stabilit de către judecătorul de cameră preliminară pentru verificarea, din oficiu, a legalității și temeiniciei măsurilor preventive, termen la care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate, a fost de 10 luni. În aceste condiții, Curtea reține că, deși art. 343 din Codul de procedură penală stabilește că durata procedurii în cameră preliminară este de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță, întrucât, potrivit art. 347 alin. (1) din același cod, procurorul și inculpatul pot face contestație cu privire la modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor, precum și împotriva soluțiilor prevăzute la art. 346 alin. (3)—(5), dispuse de judecătorul de cameră preliminară, și ținând cont de faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 5 din 8 decembrie 2014, pronunțată în recurs în interesul legii, a statuat că în materia contestației reglementate de art. 347 din Codul de procedură penală se instituie efectul suspensiv al acesteia, contestația declarată în termen fiind suspensivă de executare [conform art. 425¹ alin. (4) din Codul de procedură penală, la soluționarea contestației dispozițiile art. 416 din Codul de procedură penală se aplică în mod corespunzător], procedura în camera preliminară s-a prelungit peste termenul prevăzut de lege. Așa încât suspendarea începerii judecării prin exercitarea căii de atac a contestației a avut drept consecință prelungirea fazei procesuale a camerei preliminare până la momentul soluționării contestației formulate în temeiul art. 347 din Codul de procedură penală și al rămânerii definitive a încheierii atacate pe calea contestației, pe cale de consecință fiind prelungită și durata măsurii arestului la domiciliu cât privește pe autorul excepției de neconstituționalitate.

13. Curtea reține că măsura arestului la domiciliu a fost reglementată pentru prima dată prin dispozițiile Codului de procedură penală — Legea nr. 135/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010. Potrivit art. 202 alin. (4) lit. d) din Codul de procedură penală, una dintre măsurile preventive care se pot dispune este cea a arestului la domiciliu, această măsură fiind reglementată de dispozițiile art. 218—222, titlul V, capitolul I, secțiunea a 5-a din Codul de procedură penală.

14. Totodată, Curtea reține că, prin Decizia nr. 650 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 14 ianuarie 2015, paragraful 20, a statuat în sensul că, din perspectiva naturii/substanței, duratei, efectelor, modalității de executare și a intensității, atât măsura arestului preventiv, cât și măsura preventivă a arestului la domiciliu privesc o interferență majoră în dreptul la libertate individuală a persoanei. Așa fiind, atât persoanele aflate în arest preventiv, cât și cele aflate în arest la domiciliu se află într-o formă de privare de libertate, de vreme ce, spre deosebire de controlul judiciar sau controlul judiciar pe cauțiune, unde se poate impune interdicția de a părăsi țara sau o anumită localitate, ce reprezintă o restrângere a exercițiului la liberă circulație, atât în cazul arestului la domiciliu, cât și în cazul arestului preventiv inculpatul este obligat, pe durata luării măsurilor, să se afle într-un loc anume desemnat.

15. De asemenea, în susținerea caracterului de măsură privativă de libertate a arestului la domiciliu, Curtea reține în continuare alte două argumente de natură normativă. Astfel, cât privește condițiile de luare a măsurii arestului la domiciliu, art. 218 din Codul de procedură penală face trimitere la art. 223 din același cod care reglementează condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive și, totodată,

reglementează expres faptul că această măsură poate fi dispusă de către un judecător (judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și instanța de judecată), iar nu de către procuror, așa încât Curtea reține că și din această perspectivă cele două măsuri preventive au un regim juridic similar. De altfel, Curtea reține Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 6 noiembrie 1980, pronunțată în Cauza *Guzzardi împotriva Italiei*, (paragrafele 93 și 95), potrivit căreia privarea de libertate poate îmbrăca diverse forme, nu întotdeauna asemănătoare cu închisoarea, acestea fiind necesar a fi evaluate nu din perspectiva formei, ci a conținutului, cum ar fi obligația de a sta într-un spațiu limitat, izolarea de societate și de familie, încetarea îndeplinirii îndatoririlor oficiale, imposibilitatea contactului liber cu diferite categorii de persoane.

16. În continuare, cât privește durata măsurii arestului la domiciliu, Curtea reține că, potrivit art. 222 din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale, arestul la domiciliu poate fi luat pe o durată de cel mult 30 de zile, ce poate fi prelungită numai în caz de necesitate, dacă se mențin temeiurile care au determinat luarea măsurii sau au apărut temeiuri noi, fiecare prelungire neputând să depășească 30 de zile. De asemenea, durata maximă a măsurii arestului la domiciliu, în cursul urmăririi penale, este de 180 de zile.

17. Curtea observă că în mod identic este reglementată și durata măsurii arestului preventiv în cursul urmăririi penale, art. 233 alin. (1) din Codul de procedură penală stabilind că, în cursul urmăririi penale, durata arestului preventiv al inculpatului nu poate depăși 30 de zile, în afară de cazul când este prelungită în condițiile legii, respectiv art. 236 alin. (2) raportat la art. 234 din același cod, pentru o durată de cel mult 30 de zile, art. 236 alin. (4) stabilind că durata totală a arestului preventiv al inculpatului în cursul urmăririi penale nu poate depăși un termen rezonabil și nu poate fi mai mare de 180 de zile. În continuare art. 238 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede că arestarea preventivă a inculpatului poate fi dispusă, în procedura de cameră preliminară și în cursul judecării, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată în fața căreia se află cauza, din oficiu ori la propunerea motivată a procurorului, pentru o perioadă de cel mult 30 de zile, pentru aceleași temeiuri și în aceleași condiții ca și arestarea preventivă dispusă de către judecătorul de drepturi și libertăți în cursul urmăririi penale, art. 239 din același cod stabilind că, în cursul judecării în primă instanță, durata totală a arestării preventive a inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil și nu poate fi mai mare de jumătatea maximului special prevăzut de lege pentru infracțiunea care face obiectul sesizării instanței de judecată; în toate cazurile, durata arestării preventive în primă instanță nu poate depăși 5 ani.

18. Cât privește însă măsura arestului la domiciliu, Curtea reține că art. 220 din Codul de procedură penală prevede că judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată în fața căreia se află cauza pot dispune, prin încheiere, arestul la domiciliu al inculpatului, la cererea motivată a procurorului sau din oficiu, neprecizându-se, însă, nici termenul și nici durata maximă pentru care poate fi dispusă această măsură în cele două faze procesuale.

19. Cu privire la verificarea legalității și a temeiniciei măsurilor preventive, Curtea observă că, în procedura de cameră preliminară, art. 207 alin. (6) raportat la art. 348 din Codul de procedură penală prevede că, în tot cursul procedurii de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară, din oficiu, verifică periodic, dar nu mai târziu de 30 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive și a măsurii arestului la domiciliu. Totodată, potrivit art. 208 alin. (4) raportat la art. 362 din Codul de procedură

penală, în tot cursul judecății, instanța, din oficiu, prin încheiere, verifică periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat menținerea măsurii arestării preventive și a măsurii arestului la domiciliu dispuse față de inculpat. Curtea reține că aceste din urmă dispoziții reprezintă aplicarea, în cadrul legislației infraconstituționale, a garanțiilor constituționale privitoare la libertatea individuală, de vreme ce, potrivit art. 23 alin. (6) din Constituție, în faza de judecată instanța este obligată, în condițiile legii, să verifice periodic, și nu mai târziu de 60 de zile, legalitatea și temeinicia arestării preventive și să dispună, de îndată, punerea în libertate a inculpatului, dacă temeiurile care au determinat arestarea preventivă au încetat sau dacă instanța constată că nu există temeiuri noi care să justifice menținerea privării de libertate. Această verificare periodică presupune însă existența unei măsuri preventive luate inițial, pe o anumită durată. Or, tocmai acest lucru nu este reglementat de dispozițiile art. 218—222 din Codul de procedură penală în ceea ce privește arestul la domiciliu. În acest context, Curtea observă și că, potrivit Recomandării nr. 11(80) a Comitetului de miniștri către statele membre cu privire la detențiunea în așteptarea judecării, adoptată de către Comitetul de miniștri al Consiliului Europei în data de 27 iunie 1980, în lumina Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statele membre trebuie să se asigure că legislația și practica lor în cazuri care implică detențiunea în așteptarea procesului se călăuzesc după anumite principii, printre care și cel statuat la art. II pct. 13 potrivit căruia *„Detențiunea în așteptarea judecării nu se va prelungi mai mult decât este necesar în lumina obiectivelor stabilite în principiul 3, nici nu va fi continuată dacă perioada petrecută în detențiune în așteptarea judecării ar fi disproporționată față de sentința care poate fi pronunțată în cazul condamnării”*, având în vedere că, în preambulul recomandării, se afirmă că *„este de dorit, din motive umanitare și sociale, reducerea aplicării detențiunii în așteptarea judecării la un minimum compatibil cu interesele justiției”*.

20. Așa încât, având în vedere toate cele expuse, reținând că atât persoanele aflate în arest preventiv, cât și cele aflate în arest la domiciliu se află într-o formă de privare de libertate, iar din perspectiva naturii/substanței, efectelor, manierei de executare și a intensității, a condițiilor și cazurilor de luare a acestora, cele două măsuri privesc o interferență majoră în dreptul la libertatea individuală a persoanei, și observând că doar în cazul arestării preventive normele procesual penale reglementează atât termenele, cât și durata maximă pentru care această măsură poate fi dispusă în procedura de cameră preliminară și de judecată în primă instanță, Curtea urmează a examina susținerile autorului excepției potrivit cărora nereglementarea în normele procesual penale criticate a duratei maxime pentru care poate fi dispusă măsura arestului la domiciliu în procedura de cameră preliminară și de judecată în primă instanță determină încălcarea dispozițiilor art. 23, 25, 26, 32, 33 și 53 din Legea fundamentală.

21. Pentru început, Curtea reamintește faptul că atât instanța de la Strasbourg, cât și Curtea Constituțională au stabilit în jurisprudența lor faptul că arestul la domiciliu este considerat „o privare de libertate”, în sensul art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, constituind o ingerință în dreptul fundamental al libertății individuale, prevăzut de art. 23 din Constituție (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 650 din 11 noiembrie 2014, precizată în paragraful 14, în care au fost reținute Hotărârea din 2 august 2001, pronunțată în Cauza *Mancini împotriva Italiei*; Hotărârea din 28 noiembrie 2002, pronunțată în Cauza *Lavents împotriva Letoniei*; Hotărârea din 8 iulie 2004, pronunțată în Cauza

Vachev împotriva Bulgariei; Hotărârea din 30 septembrie 2004, pronunțată în Cauza *Nikolova împotriva Bulgariei (nr. 2)*; Hotărârea din 30 martie 2006, pronunțată în Cauza *Pekov împotriva Bulgariei* și Hotărârea din 7 noiembrie 2013, pronunțată în Cauza *Ermakov împotriva Rusiei*).

22. Curtea reține, de asemenea, că arestul la domiciliu reprezintă o măsură intruzivă ce poate afecta și alte drepturi și libertăți fundamentale, respectiv libera circulație [art. 221 alin. (1) și (2) lit. a) și b) din Codul de procedură penală], viața intimă, familială și privată [art. 221 alin. (9) și (10) din Codul de procedură penală], dreptul la învățătură și munca și protecția socială a muncii [art. 221 alin. (6) din Codul de procedură penală], reglementate în art. 25, 26, 32 și, respectiv, art. 41 din Constituție. Drepturile fundamentale anterior enumerate nu sunt absolute prin natura lor, ele putând fi supuse unor limitări rezonabile, însă, în cauză, normele procesual penale se referă la o restrângere a exercitării drepturilor, situație în care Curtea constată incidența în cauză a art. 53 din Legea fundamentală, așa încât urmează să analizeze dacă această restrângere este conformă cu prevederile textului constituțional.

23. În continuare, din analiza dispozițiilor constituționale ale art. 53, Curtea reține condițiile care trebuie îndeplinite pentru restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, respectiv: domeniul să vizeze doar drepturile fundamentale, și nu orice drepturi subiective de natură legală sau convențională; restrângerea exercițiului acestor drepturi să poată fi înfăptuită numai prin lege; restrângerea să poată opera numai dacă se impune și doar dacă este necesară într-o societate democratică, restrângerea să poată opera numai în una din ipotezele limitativ enumerate de art. 53 din Constituție; restrângerea să fie proporțională cu cauza, restrângerea să fie nediscriminatorie; restrângerea să nu afecteze substanța dreptului (a se vedea Decizia nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010).

24. Raportând condițiile arătate la prezenta cauză, Curtea reține că ingerința generată de măsura arestului la domiciliu vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertate individuală, libera circulație, viața intimă, familială și privată, dreptul la învățătură și munca și protecția socială a muncii, este reglementată prin lege, respectiv art. 218—222 din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecării în primă instanță, se impune, fiind adecvată *in abstracto* scopului legitim urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept.

25. Ingerința analizată nu este însă proporțională cu cauza care a determinat-o, așa încât Curtea reține că dispunerea măsurii arestului la domiciliu, în procedura de cameră preliminară și a judecării în primă instanță, fără a se reglementa cu privire la termenele pentru care poate fi dispusă și durata maximă a acesteia, nu asigură un just echilibru între interesul public și cel individual, întrucât această măsură poate fi dispusă pentru o perioadă nelimitată de timp. Principiul proporționalității, astfel cum este reglementat în ipoteza particulară a art. 53 din Constituție, presupune caracterul excepțional al restrângerilor exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale, ceea ce implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar. Din moment ce autoritățile publice pot recurge la restrângerea exercițiului unor drepturi în lipsa unor alte soluții, pentru salvagardarea valorilor statului democratic, este logic ca această măsură gravă să înceteze de îndată ce a încetat și cauza care a provocat-o (a

se vedea Decizia nr. 872 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010). Acesta este și sensul dat dispozițiilor art. 53 din Legea fundamentală de către Curtea Constituțională, prin jurisprudența sa constantă. De altfel, aceste considerente de principiu se regăsesc și în Decizia nr. 712 din 4 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 15 ianuarie 2015, prin care Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 211—217 din Codul de procedură penală, statuând faptul că măsura controlului judiciar reprezintă o măsură intruzivă ce afectează atât dreptul fundamental al libertății individuale, cât și libera circulație, viața intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii și libertatea economică, așa încât nereglementarea termenelor și a duratei maxime pentru care controlul judiciar și controlul judiciar pe cauțiune pot fi dispuse aduce atingere principiului proporționalității, astfel cum este reglementat în art. 53 din Constituție, și care presupune caracterul excepțional al restrângerilor exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale, ceea ce implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar.

26. Față de dispozițiile constituționale la care s-a făcut referire, Curtea constată că normele procesual penale ale art. 222 cu denumirea marginală „*Durata arestului la domiciliu*”, prin faptul că nu reglementează nici termenele pentru care poate fi dispusă și nici durata maximă a acestei măsuri în procedura de cameră preliminară și de judecată în primă instanță, sunt neconstituționale, de vreme ce organele judiciare pot dispune măsura arestului la domiciliu pentru perioade nelimitate de timp, pe cale de consecință fiind restrâns, în mod nelimitat temporal, exercițiul drepturilor și libertăților fundamentale vizate de conținutul acestei măsuri. Așa încât, potrivit standardelor de constituționalitate anterior arătate, Curtea constată că o asemenea restrângere este neconstituțională, întrucât încalcă principiul proporționalității, afectând substanța drepturilor fundamentale vizate, nerezumându-se la restrângerea exercițiului acestora.

27. În acest context, Curtea reține Hotărârea din 28 martie 2000, pronunțată în Cauza *Baranowski împotriva Poloniei* (paragraful 56), în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că practica prin care, datorită unei lacune legislative, o persoană este deținută pentru o perioadă nedeterminată este în contradicție cu principiul securității raporturilor juridice.

28. Curtea observă, de asemenea, că o altă instanță constituțională, respectiv Curtea Constituțională a Federației Ruse, pronunțându-se prin Hotărârea nr. 27 — П din 6 decembrie 2011 cu privire la nereglementarea în Codul de procedură penală a termenelor pentru care poate fi dispus arestul la domiciliu, a procedurii de stabilire și prelungire a acestei măsuri, a stabilit că „noțiunea de «privare de libertate» are o semnificație autonomă, implicând faptul că orice măsură legală care în fapt se traduce printr-o privare de libertate trebuie să respecte criteriile de legalitate stabilite prin art. 22 din Constituție și art. 5 din Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Nimeni nu poate fi supus restrângerii drepturilor pentru un termen nedefinit sau exagerat de lung. Legiuitorul trebuie să stabilească termene clare și rezonabile pentru restrângerile permise de lege a drepturilor și libertăților. [...] Arestul la domiciliu este o măsură de restrângere a drepturilor care implică izolarea persoanei, fapt care obligă legiuitorul să stabilească prin lege o perioadă care să fie în acord cu principiile justiției și echității, pentru a exclude posibilitatea arbitrariului și a restrângerilor disproporționate a

libertății.” Curtea Constituțională a Federației Ruse a constatat, totodată, că atât detenția, cât și arestul la domiciliu implică șederea obligatorie într-un spațiu limitat, izolarea de societate, încetarea îndeplinirii îndatoririlor oficiale sau de muncă, imposibilitatea de a circula liber și de a lua legătura cu diferite categorii de persoane, restrângând nemijlocit însuși dreptul la libertate, nu doar condițiile de realizare a acestuia și, de asemenea, a reținut că „Principiul egalității juridice impune cerințe de certitudine formală, precizie, claritate, lipsă de ambiguitate a normelor legale, precum și coordonarea acestora, pentru o înțelegere și interpretare uniformă a legii. Codul de procedură penală nu indică termenul arestului la domiciliu și nici procedura de stabilire și prelungire a sa. [...] În absența bazei legale pentru modificarea măsurii arestului la domiciliu, aceasta poate depăși termenele maxime stabilite pentru detenție. Așadar, persoanele care respectă condițiile arestului la domiciliu, fără a atrage luarea în privința lor a măsurii mai aspre a detenției, sunt puse într-o poziție mai precară decât cele care au eludat aceste condiții, fapt ce încalcă principiul constituțional al dreptății. Mai mult, arestul la domiciliu poate depăși nu doar termenul-limită al detenției stabilit de art. 109, ci și durata pedepsei stabilită de instanță pentru infracțiunea comisă, ceea ce încalcă principiul prezumpției de nevinovăție prevăzut la art. 49 din Constituție, care implică faptul că, până când sentința pronunțată nu devine aplicabilă, suspectului sau acuzatului nu i se pot impune restricții comparabile, ca termen și severitate, cu pedeapsa penală.”

29. Cât privește dispozițiile art. 241 alin. (11) din Codul de procedură penală, Curtea observă că acestea reglementează două cazuri de încetare de drept aplicabile exclusiv măsurii arestului la domiciliu și arestării preventive, respectiv, în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății în primă instanță, la împlinirea duratei maxime prevăzute de lege; în apel, dacă durata măsurii a atins durata pedepsei pronunțate în hotărârea de condamnare. Totodată, Curtea observă că art. 241 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală reglementează, ca o primă modalitate de încetare de drept a măsurilor preventive, expirarea termenelor prevăzute de lege. Astfel, din interpretarea sistematică a normelor procesual penale precitate, reiese necesitatea reglementării în cuprinsul legii procesual penale a termenelor și a duratei maxime pentru care poate fi dispusă măsura arestului la domiciliu, în procedura de cameră preliminară și de judecată în primă instanță, având în vedere și faptul că, în ceea ce privește măsurile preventive pentru care legea prevede o durată maximă, împlinirea acesteia are ca efect încetarea de drept a măsurii, punerea în libertate a inculpatului și ridicarea celorlalte restricții impuse, o astfel de reglementare având caracter de ocrotire și de garanție împotriva unei prelungiri ilegale a măsurii preventive dispuse. Așa încât Curtea constată că, deși prevederile art. 241 alin. (11) din Codul de procedură penală stabilesc același regim juridic, sub aspectul cazurilor de încetare de drept, atât pentru măsura arestului la domiciliu, cât și pentru măsura arestului preventiv, nereglementarea duratei maxime pentru care poate fi dispus arestul la domiciliu în procedura de cameră preliminară și de judecată în primă instanță atrage ineficiența acestor prevederi, iar nu neconstituționalitatea lor.

30. În privința efectelor deciziilor Curții Constituționale, potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție, „*Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele*

juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.” În cauză, Curtea reține că remedierea

deficienței de reglementare constatate prin prezenta decizie până la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, determină înlăturarea viciului de neconstituționalitate și menținerea în fondul activ al legislației a dispozițiilor art. 222 din Codul de procedură penală, împreună cu corectivele aduse în sensul arătat prin prezenta decizie.

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ala Hani Khalil Hassan în Dosarul nr. 445/42/2014 al Curții de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și constată că dispozițiile art. 222 din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

2. Respinge excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 218—221 și art. 241 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 mai 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

ORDIN

pentru publicarea acceptării amendamentelor la partea B din Codul internațional din 2008 privind stabilitatea navei în starea intactă (Codul IS din 2008), adoptate de Comitetul de siguranță maritimă al Organizației Maritime Internaționale prin Rezoluția MSC.319(89) din 20 mai 2011

Având în vedere prevederile Ordinului ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 675/2010 pentru publicarea acceptării Codului internațional din 2008 privind stabilitatea navei în stare intactă (Codul IS din 2008), adoptat de Organizația Maritimă Internațională prin Rezoluția MSC.267(85) a Comitetului Securității Maritime din 4 decembrie 2008,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 2 pct. 20 și art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările ulterioare,

ministrul transporturilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se publică amendamentele la partea B din Codul internațional din 2008 privind stabilitatea navei în starea intactă (Codul IS din 2008), adoptate de Comitetul de siguranță maritimă al Organizației Maritime Internaționale prin Rezoluția MSC.319(89) din 20 mai 2011, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Autoritatea Navală Română va lua măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul transporturilor,
Virgil Dragoș Titea,
secretar de stat

București, 4 iunie 2015.
Nr. 722.

REZOLUȚIA MSC.319(89)
(adoptată la 20 mai 2011)

**Adoptarea amendamentelor la partea B din Codul internațional din 2008 privind stabilitatea navei
în starea intactă
(Codul IS din 2008)**

Comitetul de siguranță maritimă,
amintind articolul 28(b) al Convenției privind crearea Organizației Maritime Internaționale, referitor la funcțiile comitetului,
amintind, de asemenea, Rezoluția MSC.267(85) prin care Comitetul a adoptat Codul internațional din 2008 privind
stabilitatea navei în starea intactă (Codul IS din 2008),

luând notă de prevederile referitoare la procedura de modificare a părții B (parte având caracter de recomandare) din
Codul IS din 2008, care sunt enunțate în paragraful 27.2 din regula II-1/2 din Convenția internațională din 1974 pentru ocrotirea
vieții omenești pe mare (Convenția SOLAS 1974), așa cum a fost modificată prin Rezoluția MSC.269(85), și în paragraful (16).2
din regula I/3 din Protocolul din 1988 privind Convenția internațională din 1966 asupra liniilor de încărcare (Protocolul LL 1988),
așa cum a fost modificat prin Rezoluția MSC.270(85),

recunoscând că este necesar ca în Codul IS din 2008 să se introducă o referință la Codul din 2009 pentru construcția și
echipamentul unităților mobile de foraj marin (Codul MODU 2009),

luând în considerare, la cea de-a optzeci și noua sesiune a sa, amendamentele propuse la partea B din Codul IS din
2008, elaborate de Subcomitetul pentru stabilitate și linii de încărcare și pentru siguranța navelor de pescuit, la cea de-a cincizeci
și doua sesiune a sa,

1. adoptă amendamentele la partea B din Codul IS din 2008, al căror text este prevăzut în anexa la prezenta rezoluție;
2. recomandă guvernelor interesate să utilizeze amendamentele la partea B din Codul IS din 2008 ca bază pentru
standardele de siguranță relevante, dacă regulile lor naționale privind stabilitatea nu oferă cel puțin un nivel echivalent de siguranță;
3. invită guvernele contractante la Convenția SOLAS 1974 și părțile la Protocolul LL 1988 să ia notă de faptul că
amendamentele la Codul IS din 2008 menționate mai sus vor produce efecte la 20 mai 2011.

ANEXĂ
la Rezoluția MSC.319(89)

**Amendamente la partea B din Codul internațional din 2008 privind stabilitatea navei în starea intactă
(Codul IS din 2008)**

PARTEA B
Recomandări pentru anumite tipuri de nave și instrucțiuni suplimentare

CAPITOLUL 2
Criterii de proiectare recomandate pentru anumite tipuri de nave

Secțiunea 2.6 existentă este înlocuită cu următoarea:

„2.6 **Unități mobile de foraj marin (MODU)**

Pentru MODU, construite:

- .1 la 1 ianuarie 2012 sau după această dată trebuie să se aplice prevederile capitolului 3 din Codul MODU
2009, adoptat prin Rezoluția A.1023(26);
 - .2 la 1 mai 1991 sau după această dată, însă înainte de 1 ianuarie 2012, trebuie să se aplice prevederile
capitolului 3 din Codul MODU 1989, adoptat prin Rezoluția A.649(16); și
 - .3 înainte de 1 mai 1991 trebuie să se aplice prevederile capitolului 3 din Codul MODU 1979, adoptat prin
Rezoluția A.414(XI).”
-

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2015 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Număr de apariții anuale	Valoare (TVA 9% inclus) — lei		
			12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	920	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	60	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	200	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	550	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	6.600	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	252	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	48	600		55
8.	Colecția Legislația României	4	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	12	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2015 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

